

Szakértő, szakértő és szakértő: mikor, kit, miért és hogyan vonjuk be?

Előadó: Tatár Emese
bejegyzett könyvvizsgáló, adószakértő

2017.11.16.

Vizsgálati területek - Standardok

A Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standard (MNKS) a Nemzetközi Könyvvizsgálati Minőségellenőrzési Standardok alkalmazásáról

Hatálybalépés

3. Jelen MNKS-t a kamara elnöksége 2016.december 9-én fogadta el és a könyvvizsgálói közfelügyeleti feladatokat ellátó szervezet (közfelügyeleti hatóság) jóváhagyását követő napon lép hatályba azzal, hogy rendelkezéseit –a 4. bekezdés első mondatában foglaltak kivételével, az 1. számú függelékben felsorolt egyes nemzetközi könyvvizsgálati és minőségellenőrzési standardokban rögzített hatálybalépési időponttól függetlenül– **2016. december 15-én vagy az azt követően végződő üzleti évekre vonatkozó jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységre kell alkalmazni.**

Vizsgálati területek - Standardok

A könyvvizsgálatnak a nemzetközi könyvvizsgálati standardokkal összhangban történő végrehajtása

7. A könyvvizsgálónak -a magyar jogszabályokon alapuló könyvvizsgálatok esetében a jelen MNKS-ben foglalt eltérések vagy kiegészítések figyelembevételével –**meg kell felelnie** a könyvvizsgálat szempontjából releváns valamennyi, magyar nyelvre lefordított, a Magyar Könyvvizsgálói Kamara honlapján kihirdetett és a jelen MNKS 1. számú függelékében felsorolt Nemzetközi Könyvvizsgálati és Minőségellenőrzési Standardoknak. (Hiv.1: 200.18. bekezdés)

8. A könyvvizsgálónak csak akkor szabad kijelentenie a nemzeti standardoknak való megfelelést a könyvvizsgálói jelentésben, ha megfelelt a jelen MNKS és a könyvvizsgálat szempontjából releváns valamennyi Nemzetközi Könyvvizsgálati és Minőségellenőrzési Standard követelményeinek. (Hiv.: 200.20.bekezdés)

Vizsgálati területek - Standardok

A könyvvizsgáló szolgáltató belső szervezete

11. A könyvvizsgáló szolgáltatónak megfelelő szabályokat és eljárásokat kell kialakítania annak biztosítása érdekében, hogy munkavállalói és munkaviszony jellegű jogviszonyban foglalkoztatott más személyek, valamint az olyan egyéb természetes személyek, akiknek a szolgáltatásai a rendelkezésére vagy ellenőrzése alatt állnak, és **akik közvetlenül részt vesznek a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység végzésében, megfelelő szaktudással és tapasztalattal rendelkezzenek a számukra kijelölt feladatok elvégzéséhez.**

Vizsgálati területek - Standardok

A jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálati munka megszervezése

26. A könyvvizsgáló szolgáltatónak a Kkt., a nemzeti standardok és adott esetben az 537/2014/EU rendelet rendelkezéseinek tudomására jutott megsértését dokumentálnia kell. A könyvvizsgáló szolgáltató a jogsértés következményeit is köteles dokumentálni, ideértve a jogsértés orvoslása, valamint a belső minőségellenőrzési rendszer módosítása céljából hozott intézkedéseit is. A könyvvizsgáló szolgáltatónak éves jelentést kell készítenie, amely tartalmazza az e téren hozott intézkedéseket, és a jelentésről belső tájékoztatást kell adnia. **Ha a könyvvizsgáló szolgáltató külső szakértőt kér fel tanácsadásra, akkor dokumentálnia kell a felkérést, valamint a kapott tanácsokat.**

Vizsgálati területek – 620. Standard

MOORE STEPHENS



Könyvvizsgáló, Könyvvizsgáló és Adatszámoló Kft.
1054 Budapest
Báthory u. 20. III/1.
Tel.: 474-01-05 - (06) Fax: 269-3147
E-mail: mail@kesaudit.hu

620. témaszámú nemzetközi könyvvizsgálati standard

Nemzetközi könyvvizsgálati standard

A könyvvizsgáló által igénybe vett szakértő munkájának felhasználása

- 2009. április

Vizsgálati területek – 620. Standard

A könyvvizsgáló könyvvizsgálói véleményre vonatkozó felelőssége

3. A **könyvvizsgáló egyedül felelős** a kiadott könyvvizsgálói véleményért és ez a felelősség nem csökken, ha a könyvvizsgáló **könyvvizsgáló által igénybevett szakértő munkáját használja fel**. Mindazonáltal ha a szakértő munkáját igénybevevő könyvvizsgáló a jelen nemzetközi könyvvizsgálati standardot követve arra a következtetésre jut, hogy ezen szakértő munkája a könyvvizsgáló céljaira megfelel, a könyvvizsgáló megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékként fogadhatja el az ezen szakértő által a szakterületén tett megállapításokat vagy levont következtetéseket.

Vizsgálati területek – 620. Standard – „Mikor és miért?”

MOORE STEPHENS



Könyvvizsgáló, Könyvvizsgáló és Adatszámoló Kft.
1054 Budapest
Báthory u. 20. III/1.
Tel.: 474-01-05 - (06) Fax: 269-3147
E-mail: mail@kesaudit.hu

A jelen nemzetközi könyvvizsgálati standard hatóköre

1. A jelen nemzetközi könyvvizsgálati standard a könyvvizsgálónak egy személy vagy szervezet által a számviteltől vagy könyvvizsgálattól eltérő szakterületen végzett munkájával kapcsolatos felelősségével foglalkozik, amikor **ezt a munkát annak érdekében használják fel, hogy segítséget nyújtson a könyvvizsgálónak az elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyíték megszerzésében.**

Vizsgálati területek – 620. Standard – „Kit?”

A könyvvizsgáló által igénybevett szakértő kompetenciája, képességei és tárgyilagossága

9. A könyvvizsgálónak értékelnie kell, hogy a könyvvizsgáló által igénybevett szakértő rendelkezik- e a **könyvvizsgáló céljainak eléréséhez szükséges kompetenciával, képességekkel és tárgyilagossággal**. A könyvvizsgáló által igénybevett külső szakértő esetén a tárgyilagosság értékelésének magában kell foglalnia az olyan érdekeltségekre és kapcsolatokra vonatkozó interjút, amelyek veszélyeztethetik ezen szakértő tárgyilagosságát.

Vizsgálati területek – 620. Standard – „Hogyan?”

MOORE STEPHENS



Könyvvizsgáló, Könyvvezető és Adatszámoló Kft.
1054 Budapest
Báthori u. 20. III/1.
Tel.: 474-01-05 - (06) Fax: 269-3147
E-mail: mail@kesaudit.hu

Megállapodás a könyvvizsgáló által igénybevett szakértővel

A23. A könyvvizsgáló által igénybevett szakértő munkájának jellege, hatóköre és céljai a körülmények függvényében jelentős mértékben változhatnak, ahogyan változhatnak a könyvvizsgáló és a könyvvizsgáló által igénybevett szakértő feladatai és felelősségei, valamint a könyvvizsgáló és a könyvvizsgáló által igénybevett szakértő közötti kommunikáció jellege, ütemezése és terjedelme is.

A25. A könyvvizsgáló és a könyvvizsgáló által igénybevett külső szakértő közötti megállapodás gyakran megbízólevél formájában jön létre.

A31. Szükséges, hogy a könyvvizsgálóra vonatkozó releváns etikai követelmények titoktartási rendelkezései a könyvvizsgáló által igénybevett szakértőre is vonatkozzanak.

MOORE STEPHENS



Könyvvizsgáló, Könyvvizsgáló és Adószakértő Kft.

1054 Budapest
Báthori u. 20. III/1.
Tel.: 474-01-05 - (06) Fax: 269-3147
E-mail: mail@kesaudit.hu

Könyvvizsgálathoz kapcsolódó informatikai audit

Előadó: Miklós Márton

2017.11.16.

Vizsgálati témakörök – Ügyfél

MOORE STEPHENS



Könyvvizsgáló, Könyvvizsgáló és Adatszámoló Kft.
1054 Budapest
Báthori u. 20. III/1.
Tel.: 474-01-05 - (06) Fax: 269-3147
E-mail: mail@kesaudit.hu

- Informatikai szervezet
 - Felelősségek
 - Szolgáltatások
- Hálózati topológia
- Kriptográfiai kontrollok
- Hardverek és kapcsolódó alkalmazások* (releváns)
 - Alkalmazás és adatbázis
- Üzemeltetés
 - Problémakezelés
 - Konfigurációkezelés
 - Változáskezelés
- Szabályrendszerek
 - Mentés-, Jogosultságkezelés
 - Katasztrófa elhárítási terv
 - Stb.
- Hozzáférés kontrollok
- Jogosultságkezelés / logikai kontrollok
- IT biztonsági felügyelet, akciótervek

Jelentés témák és felelősségek

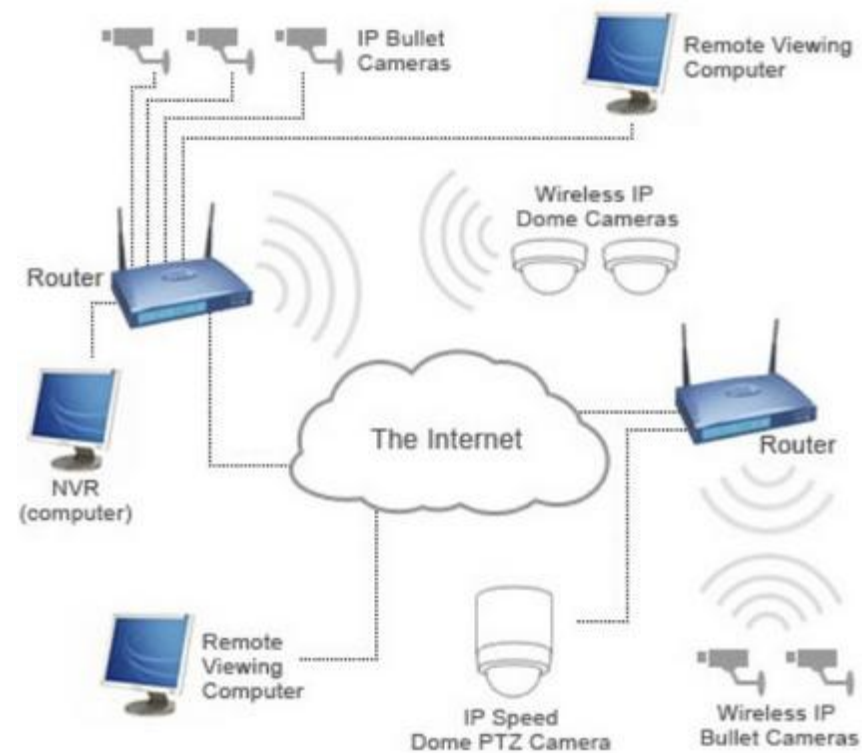
MOORE STEPHENS



Könyvvizsgáló, Könyvvizsgáló és Adatszámoló Kft.
1054 Budapest
Báthori u. 20. III/1.
Tel.: 474-01-05 - (06) Fax: 269-3147
E-mail: mail@kesaudit.hu

Első rész – „Hardcore” IT

- Üzemeltetési környezet
 - Általános információk
 - Szabályozások
 - Határvédelem
 - Belső wifi
 - Jogosultságkezelés
 - VPN
- Kockázatok



Leíró és ellenőrző felelősség !

Jelentés témák és felelősségek

MOORE STEPHENS



Könyvvizsgáló, Könyvvizsgáló és Adatszámoló Kft.
1054 Budapest
Báthory u. 20. III/1.
Tel.: 474-01-05 - (06) Fax: 269-3147
E-mail: mail@kesaudit.hu

Második rész – Alkalmazások

- Általános információk
- Üzemeltetési környezet (bevezetési, támogatási információk)
- Adatkapcsolatok
- Hozzáférés és logikai kontrollok (informatikai szempontból)
- Incidensek / Változások

Folyamat információk – folyamat kontrollok

- Kockázatok



Leíró és részben ellenőrző felelősség !

Jelentés témák és felelősségek

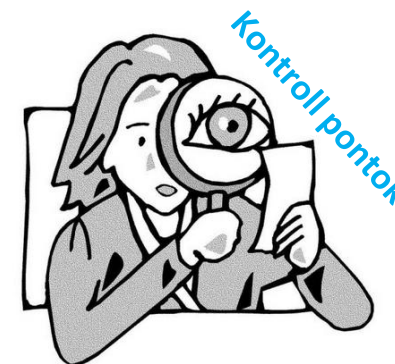
MOORE STEPHENS



Könyvvizsgáló, Könyvvizsgáló és Adószakértő Kft.
1054 Budapest
Báthori u. 20. III/1.
Tel.: 474-01-05 - (06) Fax: 269-3147
E-mail: mail@kesaudit.hu

Harmadik rész – Megállapítások összegzése

- Kockázati tényezők
 - **Pénzügyi**
 - Riporting
 - Alkalmazás hozzáférés
 - Üzemeltetés



- Javaslatok

Amennyiben Pénzügyi kockázatot jelzünk, azt jelentés ügyfélnek való megküldése előtt a könyvvizsgálóval mindenképpen egyeztetni kell!



Bank szektor IT auditjai

MOORE STEPHENS



Könyvvizsgáló, Könyvvizsgáló és Adatszámoló Kft.
1054 Budapest
Báthori u. 20. III/1.
Tel.: 474-01-05 - (06) Fax: 269-3147
E-mail: mail@kesaudit.hu

Rendszeres MNB auditok

Magyar Nemzeti Bank 7/2017. számú ajánlása az internetalapú szolgáltatások szigorúbb biztonsági kontrollját írja elő a pénzügyi szervezeteknek

A pénzügyi intézmények, a biztosítók és a viszontbiztosítók, továbbá a befektetési vállalkozások és az árutőzsdei szolgáltatók informatikai rendszerének védelméről szóló 42/2015. (III. 12.) Korm. Rendelet (módosítás 157/2016. (VI. 13.) Korm. Rendelet)

Rendszeres IT biztonsági auditok

ISO27001, ISO9001

Kérdések?

MOORE STEPHENS



Könyvvizsgáló, Könyvvizsgáló és Adószakértő Kft.
1054 Budapest
Báthori u. 20. III/1.
Tel.: 474-01-05 - (06) Fax: 269-3147
E-mail: mail@kesaudit.hu



Aktuárius feladatok

A KÖNYVVIZSGÁLAT SORÁN

ELŐADÓ: KERÉNYI ISTVÁN

Témák

Szabályozás

Kisbiztosítók

Számviteli biztosítástechnikai tartalékok

Szavatolótőke-szükséglet (SCR)

Minimális szavatolótőke-szükséglet (MCR)

Biztosítástechnikai tartalékok

Szabályozás

Vonatkozó jogszabályok

Biztosítási törvény (2014. évi LXXXVIII. törvény)

43/2015. (III. 12.) Korm. rendelet a biztosítók és a viszontbiztosítók szavatolótőkéjéről és biztosítástechnikai tartalékairól

35/2015 Európai Bizottsági rendelet , közvetlenül hatályos

Biztosítási törvény: 100. § A biztosító vagy viszontbiztosító a szavatolótőke-szükséglet számítása során a 99. §-ban meghatározott szabályokat a biztosítók és a viszontbiztosítók szavatolótőkéjéről és biztosítástechnikai tartalékairól szóló kormányrendeletben és a Bizottságnak a Szolvencia 2 irányelv 99. cikkében, a 111. cikk (1) bekezdés a)–q) pontjában és a 127. cikkében meghatározott tárgykörben kiadott rendeletében megállapított szabályokkal együtt kell alkalmazni.

Kisbiztosítók

Kisbiztosító

Biztosítási törvény:

204. § (1) E részben meghatározott szabályok arra a biztosítóra terjednek ki, amely megfelel a következő feltételek mindegyikének:

a) a biztosító éves bruttó díjbevétele nem haladja meg az ötmillió eurót;

b) a biztosítónak a viszontbiztosítási szerződésekből és a különleges célú gazdasági egységektől megtérülő összegekkel együtt számított bruttó biztosítástechnikai tartalékai nem haladják meg a huszonöt millió eurót, továbbá csoporthoz tartozó biztosító esetén a csoport viszontbiztosítási szerződésekből és a különleges célú gazdasági egységektől megtérülő összegekkel együtt számított bruttó biztosítástechnikai tartalékai nem haladják meg a huszonöt millió eurót;

c) a biztosító nem folytat felelősség-, hitel- és kezési biztosítási kockázatokat fedező biztosítási tevékenységet, kivéve, ha azok a 47. §-ban meghatározottak szerint kiegészítő kockázatnak minősülnek;

d) a biztosító üzleti tevékenysége nem terjed ki

da) a félmillió eurós éves bruttó díjbevételt meghaladó,

db) a viszontbiztosítási szerződések alapján és a különleges célú gazdasági egységektől megtérülő összegekkel együtt számított két és fél millió euró bruttó biztosítástechnikai tartalékot meghaladó,

dc) az éves bruttó díjbevételük vagy a viszontbiztosítási szerződésekből és a különleges célú gazdasági egységektől megtérülő összegekkel együtt számított bruttó biztosítástechnikai tartalékuk tíz százalékát meghaladó viszontbiztosítási

ügyletekre.

205. § (2) (nem ezeket) a szabályokat kell alkalmazni minden olyan biztosítási tevékenység folytatására engedélyt kérő vállalkozásra, amelynek a Felügyelet részére benyújtott öt évre szóló üzleti tervében foglaltak alapján megállapítható, hogy az éves bruttó díjbevétele, vagy a – viszontbiztosítási szerződések alapján és a különleges célú gazdasági egységektől megtérülő összegekkel együtt számított – bruttó biztosítástechnikai tartalékai várhatóan öt éven belül meghaladják az 204. § (1) bekezdésében meghatározott valamely küszöbértéket.

Kisbiztosító (2)

Szolvencia I szerint számítja a tőkeszükségletét

Nem képez biztosítástechnikai tartalékot ,

- de számviteli biztosítástechnikai tartalékot igen

Számviteli biztosítástechnikai tartalékok

Számviteli biztosítástechnikai tartalékok

MOORE STEPHENS



Könyvvizsgáló, Könyvvizsgáló és Adatszámoló Kft.
1054 Budapest
Báthori u. 20. III/1.
Tel.: 474-01-05 - (06) Fax: 269-3147
E-mail: mail@kesaudit.hu

Meg nem szolgált tartalékok

Időarányos díjelhatárolás

Matematikai tartalékok

Jövőbeni szolgáltatások és jövőbeni bevételek várható jelenértékének különbsége a terméktervben foglalt paraméterekkel ,
jellemzően életbiztosításban

Függőkár-tartalékok

- Tételes kár,lista alapján
- IBNR (késői) károk, modell alapján

Számviteli biztosítástechnikai tartalékok(2)

MOORE STEPHENS



Könyvvizsgáló, Könyvvizsgáló és Adatszámoló Kft.
1054 Budapest
Báthory u. 20. III/1.
Tel.: 474-01-05 - (06) Fax: 269-3147
E-mail: mail@kesaudit.hu

Eredménytől függő díjvisszatérítési tartalék

Pl. többlethozam-visszatérítés

Eredménytől független díjvisszatérítési tartalék

Pl. kármentességi bónusz

Káringadozási tartalék

Évek közötti kárkiegyenlítés

Törlési tartalék

Egyfajta céltartalék a jövőben be nem fizetendő díjakra

Számviteli biztosítástechnikai tartalékok(3)

MOORE STEPHENS



Könyvvizsgáló, Könyvvizsgáló és Adószakértő Kft.
1054 Budapest
Báthori u. 20. III/1.
Tel.: 474-01-05 - (06) Fax: 269-3147
E-mail: mail@kesaudit.hu

Befektetési egységekhez kötött (unit-linked) életbiztosítások tartaléka

- Lista alapján

Egyéb biztosítástechnikai tartalékok

- Várható veszteségek tartaléka (pl. magas garantált kamat)
- Hitel- és kezesi biztosítások tartaléka

Nagykárok tartaléka

- Speciális káringadozási tartalék

Szavatolótőke- szükséglet (SCR)

Szavatolótőke-szükséglet

Standard formula vagy

Belső modell (felügyeleti jóváhagyást igényel)

Standard formula szerint:

+ alapvető szavatolótőke-szükséglet

+ működési kockázatra vonatkozóan meghatározott tőkekövetelmény,

- a biztosítástechnikai tartalékok és a halasztott adók veszteségelnyelő képessége miatti kiigazítás.

Szavatolótőke-szükséglet(2)

Alapvető szavatolótőke szükséglet:

SCR –modulok:

- a) nem-életbiztosítási kockázati modul,
- b) életbiztosítási kockázati modul,
- c) egészségbiztosítási kockázati modul,
- d) piaci kockázati modul,
- e) partner nemteljesítési kockázati modul.

$$\text{Basic SCR} = \sqrt{\sum_{i,j} \text{Corr}_{i,j} \times \text{SCR}_i \times \text{SCR}_j}$$

Szavatolótőke-szükséglet(3)

nem-életbiztosítási kockázati modul:

részei:

nem-életbiztosítási díj- és tartalékkockázat

nem-életbiztosítási katasztrófakockázat

Szavatolótőke-szükséglet(4)

életbiztosítási kockázati modul részei:

halandósági kockázat

hosszú élet kockázat

rokkantsági-betegségi kockázat

életbiztosítási költségkockázat

felülvizsgálati kockázat

törlési kockázat

életbiztosítási katasztrófakockázat

Szavatolótőke-szükséglet(5)

egészségbiztosítási kockázati modul részei:

életbiztosításhoz hasonló technikai esetén az életbiztosítási almodulok

nem-életbiztosításhoz hasonló technikai esetén a nem-életbiztosítási almodulok

Szavatolótőke-szükséglet(6)

piaci kockázati modul részei:

kamatláb kockázat

részvénytőke kockázat

ingatlanpiaci kockázat

kamatréskockázat

piaci kockázatkonzentráció

devizaárfolyam-kockázat

Szavatolótőke-szükséglet(7)

partner nemteljesítési kockázati modul.

A kitettségek aggregálása hitelminősítés szerint

Szavatolótőke-szükséglet(8)

almodulok lehetnek:

- faktor alapúak

pl. a tartalék 9%-a

- szcenárió alapúak

pl. Hogyan változna a saját tőke, ha egy másik, adott hozamgörbe mellett számítanánk az eszközeink és kötelezettségeink piaci értékét.

aggregálás

- ágazatok között (nem-életbiztosítási modul)
- almodulok között

Pitagorasz-tétel szerű képlettel

Szavatolóttőke-szükséglet(9)

működési kockázatra vonatkozóan meghatározott tőkekövetelmény:

- faktor alapú, a tartalékokból és a bizonyos díjrészekből számítandó

Szavatolótőke-szükséglet(10)

a biztosítástechnikai tartalékok és a halasztott adók veszteségelnyelő képessége miatti kiigazítás.

Faktor alapú almoduloknál alkalmazható :

- Kisebb a nyereség, kevesebb nyereségrészesedést kell kiosztani
- Veszteséges év esetén a veszteség elhatárolással csökkentheti a következő évek adóalapját

Minimális szavatolótőke követelmény

Minimális szavatolótőke követelmény

Faktor alapú: a díjakból, a technikai tartalékokból, és az életbiztosítási kockáztatott tőkéből vezethető le

Minimális szavatolótőke követelmény

Limitek :

- Padló: $25\% \cdot \text{SCR}$
- Plafon: $45\% \cdot \text{SCR}$
- Abszolút minimum:
 - Élet: 3,7 millió EUR
 - Nem-élet :2,5 millió EUR, de felelősségbiztosító esetén 3,7 millió
 - Kompozitnál összeadódik, kivéve ha valamely ág kisebb, mint 10%

MCR és SCR: Mi a különbség ?

SCR bármilyen szavatolótőke lefedhető

MCR csak alapvető szavatolótőkével fedhető le.

Alapvető szavatolótőke:

az eszközöknek a forrásokat meghaladó többlete, amelyből a biztosító vagy viszontbiztosító levonja a saját részvényeinek összegét,

alárendelt kölcsöntőke.

Kiegészítő szavatolótőke:

a jegyzett, de be nem fizetett tőke,

a biztosító javára szóló okmányos meghitelezés és garanciaszerződés,

a biztosító javára szóló – bírósági eljárásban érvényesíthető – követelés.

MCR és SCR: Hogyan ellenőrizzünk?

MCR és SCR felügyeleti sablonnal számítható, standard formula esetén

Faktor alapú almodulok: a sablon képleteinek ellenőrzésével

Szcenárió alapú almodulok: a modell ellenőrzésével

Biztosítástechnikai tartalékok

Biztosítástechnikai tartalékok

Legjobb becslés

+kockázati ráhagyás (risk margin)

Biztosítástechnikai tartalékok(2)

Legjobb becslés = Összes jövőbeni befolyó és kifolyó pénzáram jelenértéke

Befolyó= díjak

Kifolyó = szolgáltatások +költségek

Aktuális

- piaci (hozamgörbe) illetve
- tapasztalati (törlés, halandóság stb.) adatok alapján

Biztosítástechnikai tartalékok(3)

43/2015

7. § A kockázati ráhagyás értéke akkora, hogy a legjobb becslés értékéhez történő hozzáadásával a biztosítástechnikai tartalékok nagysága megegyezzen azzal az értékkel, amelyre egy biztosítónak vagy viszontbiztosítónak a biztosítási és viszontbiztosítási kötelezettségek átvállalásához és teljesítéséhez szüksége lenne.

Biztosítástechnikai tartalékok(4)

A kockázati ráhagyás a szükséges tőke (SCR) előteremtésének költsége , azaz a kifutás minden évében az aktuális SCR 6%-a, diszkontálva és összegezve.

Közelítő módszer : $6\% \cdot \text{SCR} \cdot \text{hátralévő átlagos futamidő}$

Biztosítástechnikai tartalékok(5)

Ellenőrzés:

A legjobb becslés modell részletes elemzésével

Köszönöm a figyelmet !
